

1. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii:

KLASA 5				
Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dopuszczającej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dostatecznej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dobrej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny bardzo dobrej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny celującej
• wyjaśnia znaczenie terminów: mapa, skala, legenda mapy • wymienia elementy mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: wysokość bezwzględna, wysokość względna • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map	• stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej	• oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa	• przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej	• posługuje się planem miasta w terenie • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego,
-wyjaśnia znaczenie terminu krajobraz -wymienia składniki krajobrazu -wymienia pasy rzeźby terenu Polski, -wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie, -wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego, -wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie -odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim	-przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji, -omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego, -wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego, -przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej, -wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej, -wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-	-opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego, -omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej, -przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy, -charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej, -charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i	-dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania -wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie -charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej	-proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy -przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego, -planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie -przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej

-wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką, -określa położenie Warszawy na mapie Polski, -wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy, -wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich, -określa na podstawie mapy położenie Tatr.	przemysłowego Wyżyny Śląskiej, -przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej -omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji -wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego.	formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej -opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach -opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala.	-omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki -opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej -opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr.	wynikające z działalności człowieka.

KLASA 6				
Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dopuszczającej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dostatecznej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dobrej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny bardzo dobrej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny celującej
wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne.	wyjaśnia znaczenie terminów: długość geograficzna, szerokość geograficzna wyjaśnia znaczenie terminów: rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa.	odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych.	określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi.	wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy lub odbiornika GPS.
wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi określa czas trwania ruchu obrotowego	wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi, omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu Obrotowego, podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi,	opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji,	opisuje budowę Układu Słonecznego, wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji,	wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych,

• demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modelu, • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi, • demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli, • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku.	• wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie.	• wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi, • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi.	• charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku.	• wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi.

KLASA 7				
Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dopuszczającej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dostatecznej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dobrej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny bardzo dobrej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny wzorowej
-podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej -podaje całkowitą powierzchnię Polski, -wymienia kraje sąsiadujące z Polską, wskazuje je na mapie, -wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski -wymienia pasy rzeźby terenu Polski, wskazuje je na mapie, -wymienia główne rodzaje skał, -wymienia elementy klimatu, -wyjaśnia znaczenie terminu średnia dobowa temperatura powietrza	-opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy, -odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy, -wskazuje na mapie przebieg granic Polski -dokonuje podziału surowców mineralnych -podaje cechy klimatu Polski -podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej, -omawia wielkość i głębokość Bałtyku	-oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski -opisuje cechy różnych typów genetycznych gór -charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski -omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski, -opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej	-rozdziela konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski, -wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze, -wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski, -przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski, -rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski, -podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce, -omawia ważniejsze typy jezior w Polsce,	-wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy, -wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski -opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze -wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę, -wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego,

-wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce, -wymienia przyczyny powodzi w Polsce, -określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego, -wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny, -wymienia typy gleb w Polsce -wyjaśnia znaczenie terminu lesistość -wymienia różne rodzaje lasów w Polsce -wymienia formy ochrony przyrody w Polsce.	-charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata -opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku -opisuje wybrane typy gleb w Polsce -omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski -podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu -charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce	-charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce -opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry, -wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce -określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników -charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku -omawia powstawanie gleby, -omawia funkcje lasów -ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego	-analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej -omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku, -opisuje typy lasów w Polsce, -opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski.	-ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce, -podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego.
-wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską, -wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice -wyjaśnia znaczenie terminów: przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, -wyjaśnia znaczenie terminów: piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia,	-omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce, -wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce, -omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce, -wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce,	-oblicza współczynnik przyrostu naturalnego, -podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce, -omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce, -oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski, -opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce, -omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce,	-omawia podział administracyjny Polski, -omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski, -oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce, -charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce,	-analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego, -ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie -ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich, -analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce.

-wyjaśnia znaczenie terminu gęstość zaludnienia, -wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce, -wymienia przyczyny migracji wewnętrznych -wymienia funkcje miast, -wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich, -wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast.	-określa kierunki napływu imigrantów do Polski, -charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce, -podaje przyczyny bezrobocia w Polsce, -wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną, -omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich.	-charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce, -omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce.	-wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich.	

KLASA 8				
Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dopuszczającej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dostatecznej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny dobrej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny bardzo dobrej	Wymagania niezbędne do uzyskania śródrocznej oceny celującej
-wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji, -wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej, -wymienia największe rzeki Azji, -wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku -wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji -wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej.	-przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji, -omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji, -charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii, -omawia warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Japonii -przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia, -omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach.	-omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji -wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji, -omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji, -omawia cechy gospodarki Chin, -przedstawia problemy demograficzne Indii, -omawia system kastowy w Indiach.	-przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi -omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu -omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej -wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii -uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do	-wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów -udowadnia słusność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych -omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami, -ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych

-określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej, -wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania, -wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej, -wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie.	-podaje przyczyny powstawania slumsów w Indiach, -omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej.	-omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie.	najnowocześniejszych na świecie, -charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju -omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu -omawia źródła konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie.	-wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej -omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową -analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie.
-określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej, -wymienia strefy klimatyczne Afryki, -wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce, -wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej, -wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki -wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem, -wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii.	-omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki, -wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów, -omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce, -wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej.	-omawia gospodarkę w strefie Sahelu, -przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki, -omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce, -omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii, -opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji.	-omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu, -omawia typy rolnictwa w Afryce, -przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce, -omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii, -omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki.	-wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu, -ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej, -przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii.